

BECA VICENTE BAREA 2021 – SMAP Associació Celíacs de Catalunya

ESTUDIO DE LAS CAUSAS Y CONSECUENCIAS DE LA PERSISTENCIA DE ATROFIA VELLOSTARIA A PESAR DE DIETA SIN GLUTEN INTENCIONALMENTE ESTRICTA EN PACIENTES CON ENFERMEDAD CELÍACA

Investigadors principals:

Fernando Fernández Bañares, Servicio de Digestivo, Hospital Universitario Mutua Terrassa, Terrassa (Barcelona)

Carolina Sousa Martín, Departamento de Microbiología y Parasitología, Facultad de Farmacia, Universidad de Sevilla

Concepción Núñez Pardo de Vera, Instituto de Investigación Biomédica, Hospital Clínico San Carlos (IdISSC), Madrid

Data d'inici: 01/03/2022

Data de finalització: 31/12/2023

RESUM

Al voltant d'un 50% de pacients adults amb malaltia celíaca (EC) mostren atrofia vellositària persistent malgrat realitzar dieta sense gluten (DSG). Les causes i conseqüències d'aquesta atrofia persistent són poc conegudes. S'inclouen 80 pacients adults >30 anys amb EC després d'almenys 2 anys amb DSG als quals es realitza una biòpsia intestinal i es divideixen en 2 grups: persistència d'atrofia o curació mucosa. Es realitza a tots els pacients estudi de composició corporal i sarcopenia, de dèficits cognitius, fatiga i ansietat/depressió i de densitat mineral òssia. Així mateix, s'obtenen mostres de sang per a estudi de micronutrients i de miocinas/citocines circulants i mostres de biòpsia duodenal per a estudi de microbiota i de metilació.

PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA O SITUACIÓ

Al voltant d'un 50% de pacients adults amb malaltia celíaca (MC) mostren atrofia vellositària persistent tot i realitzar dieta sense gluten (DSG). Les causes i conseqüències d'aquesta atrofia persistent són poc conegudes.

PROPÒSIT

La hipòtesi a demostrar és que la persistència d'atrofia vellositària en pacients celíacs malgrat una DSG intencionalment estricta s'associa a una inflamació crònica de baix grau, amb risc d'aparició de dèficits cognitius, alteració de la composició corporal en forma de sarcopènia i aparició d'osteoporosi, tot en relació amb un augment de citocines proinflamatòries i altres molècules circulants. La microbiota intestinal i modificacions epigenètiques contribueixen a mantenir la desregulació de la resposta immunitària, ocasionant que hagi pacients

hipersensibles enfront del consum de gluten en petites quantitats i com a conseqüència mostrin atròfia persistent tot i seguir una DSG estricta.

METODOLOGIA:

S'inclouen 80 pacients adults >30 anys amb MC després al menys de 2 anys amb DSG als quals es realitza una biòpsia intestinal i es divideixen en 2 grups: persistència d'atròfia o curació mucosa. Es realitza a tots els pacients estudi de composició corporal i sarcopènia, de dèficits cognitius, escales de fatiga i ansietat/depressió i de densitat mineral òssia. Així mateix, s'obtenen mostres de sang per a estudi de micronutrients i de miocines/citocines circulants i mostres de biòpsia duodenal per a estudi de microbiota adherida a mucosa i dels patrons de metilació.

OBJECTIUS PRINCIPALS

1. Valorar les conseqüències clíniques i nutricionals de la persistència d'atròfia de vellositats en comparació amb la curació mucosa en pacients celíacs després de 2 anys d'DSG;
2. Valorar el perfil de miocines i citocines circulants en relació amb la persistència o no d'atròfia vellositària; i
3. Valorar si la persistència d'atròfia de vellositats s'associa a canvis en la microbiota intestinal o a patrons de metilació.